ԱՐԱՐԱՏ

ARARAD DAILY NEWSPAPER Օրաթերթ جريدة يومية سياسية ارارات

85-ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 207 (21628) | ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2022 | (4 էջ) ԳԻՆ՝ 5000 Լ.Ո.

ՍԱՀՄԱՆԱԳԾՈՒՄԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ՝ ՄՕՏԱԼՈՒՏ

Հարաւի ծովային սահմանագծումին մասին ամերիկացի միջնորդ Ամուս Հոքսթինի վերջնական առաջարկի փոխանցումէն ետք, թղթածրարը կը գրաւէ լիբանանեան հետաքրքրութիւններու պարագլուխը, մասնակի շուքի տակ ձգելով նոյնիսկ նախագահի ընտրութեան եւ տնտեսական ճգնաժամի բարդ հարցերը: Թէեւ այս հարցով արտաքին ու ներքին մեկնաբանութիւններուն մեծամասնութիւնը լաւատեսական է, այսուհանդերձ մթնոլորտը նաեւ զգուշաւոր է, նկատի ունենալով նիւթին տարողութիւնն ու կա-

րեւորութիւնը, քննարկումներուն բարդութիւնը, զգայուն նկատառումները, ներքին, տարածաշրջանային եւ միջազգային շահերն ու անոնց բախումը, տարածաշրջանի հակամարտութիւններն ու իսրայէլեան ոտնձգութիւններուն հետ լիբանանցիներուն սեւ փորձառութիւնը: Ամերիկացի միջնորդին առաջարկը մանրամասն քննարկելու եւ Լիբանանի պաշտօնական պատասխանը արծարծելու համար, այսօր յետմիջօրէի ժամը 3-ին Պաապտայի պալատին մէջ տեղի պիտի ունենայ ժողով՝ հանրապետութեան նախագահ Միշէլ Աունի հրաւէրով, մասնակցութեամբ խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի եւ վարչապետի պաշտօնակատար Նեժիպ Միքաթիի: Նշեալ ժողովէն առաջ, Աուն Պաապտայի մէջ պիտի հիւրընկալէ թղթածրարին մօտէն հետեւած պաշտօնատարներ եւ մասնագէտներ՝ ընդհանուր անվտանգութեան ծառայութեան պետ զօրավար Ապպաս Իպրահիմը, խորհրդարանի փոխնախագահ Էլիաս Պու Սաապը, խորհրդարանի նախագահի խորհրդական Ալի Համտանը, լիբանանեան բանակէն մասնագէտ սպայ մը եւ քարիւղային ոլորտի մասնագէտներ: Պու Սաապ երէկ նշեց, որ Լիբանանի առաջարկելիք բարեփոխումները արմատական չեն, աւելի քան երբեք դրական որակելով մթնոլորտը: Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի դրական համարեց Հոքսթինի առաջարկը եւ նշեց, որ ան սկզբունքով կը գոհացնէ Լիբանանի պահանջները՝ մերժելով անոր ազդեցութիւնը ցամաքային սահմանին վրայ: Իսկ Հըզպալլայի ընդհանուր քարտուղար սեյիտ Հասան Նասրալլա նախանցեալ օր իր արտասանած ուղերձին մէջ անդրադարձած էր սահմանագծումի թղթածրարին եւս: «Սահմանագծումին հարցով վճռորոշ օրեր են եւ Լիբանանի պետութեան վերապահուած է յարմար որոշում կայացընելը՝ յանուն Լիբանանի շահերուն», ըսած էր Նասրալլա:

Միւս կողմէ, Իսրայէլի պաշտպանութեան նախարար Պենի Կանց յայտնեց, որ Լիբանանի հետ սահմանագծումի համաձայնութեան կնքումը ապահովական երաշխիք չէ՝ կանխելու համար ապագայի հաւանական խնդիրները: Ան սակայն կարծիք յայտնեց, որ սահմանագծումի համաձայնութիւնը պիտի ամրապնդէ կայունութիւնը:

Իսրայէլի մէջ հաւանական համաձայնութենէն դժգոհ է նախկին վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուն: Անոր հա-

մաձայն, «Իսրայէլի այժմու իշխանութիւնները զիջած են ի դէմ Հըզպալլայի ընդհանուր քարտուղարի սպառնալիքներուն եւ կը յանձնեն Իսրայէլին պատկանող հողակտոր՝ կազի մեծ պաշարով»: Ըստ Նեթանիահուի, Լափիտ այդ քայլին կը դիմէ առանց Քնէյսէթին հետ խորհրդակցելու եւ հանրաքուէ կայացնելու: «Վարչապետ Եաիր Լափիտ իրաւասութիւն չունի մեր գերիշխան հողերը յանձնելու թշնամի պետութեան մը: Եթէ ապօրինի համաձայնութիւնը վաւերացուի, մենք պարտաւոր չենք զայն գործադրել: Նոյեմբեր 1-ին Իսրայէլ պիտի վերադառնանք ուժեղ, փորձառու ղեկավարութեամբ, պահպանելու համար մեր բոլորին անվտանգութիւնը», ըսաւ նախկին վարչապետը:

Լափիտ հակադարձնեց Նեթանիահուի պնդումներուն եւ ըսաւ. «10 տարի շարունակ ձախողեցար իրականացնելու սահմանագծումի համաձայնութիւն մը, հետեւաբար այժմ պէտք է առնուազն Հըզպալլային չօգնես անպատասխանատու պատգամներով»: Ըստ Լափիտի, ամերիկացի միջնորդին մշակած եւ այժմ քննարկումներու ենթակայ համաձայնութիւնը կը պահպանէ Իսրայէլի ապահովական, քաղաքական ու տնտեսական շահերը:

Միացեալ Նահանգներու Արտաքին գործերու նախարարութիւնը յայտարարեց, թէ Լիբանանի եւ Իսրայէլի միջեւ ծովային սահմանագծումը կը համարուի նախագահ Ճօ Պայտընի վարչակազմի գլխաւոր առաջնահերթութիւններէն մէկը:

ՈՒՔՐԱՆԻԱ.

ԼՈՒԾՈՒՄԸ ԲԱՑԱԿԱՅ Է

Ռուս-արեւմտեան լարուածութիւնը ամէնօրեայ դրութեամբ կը խորանայ եւ ականատես կը դառնայ սուր յայտարարութիւններու փոխանակումին: Ամերիկեան Սպիտակ տունը յայտարարեց, որ Ուաշինկթըն պատրաստ է աշխատելու իր դաշնակիցներուն հետ՝ յաւելեալ պատժամիջոցներ սահմանելու Մոսկուայի նկատմամբ: Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոն երէկ յայտնեց, որ իր եւրոպացի պաշտօնակիցներուն հետ պիտի մշակէ Ռուսիոյ նկատմամբ սահմանուելիք յաւելեալ պատժամիջոցներ: Իսկ իր ուքրանացի պաշտօնակիցին հետ զրոյցին ընթացքին Մաքրոն դատապարտեց ուքրանական չորս գաւառներու կցումը Ռուսիոյ, յանձնառութիւն յայտնելով Ուքրանիոյ գերիշխանութեան եւ հողային ամբողջականութեան:

Ռուսիոյ Արտաքին գործերու նախարարութեան յատուկ յանձնարարութիւններով դեսպան Նիքոլայ Քորշունով ահազանգեց, որ տարածաշրջանին մէջ ՆԱԹՕ-ի վարքագիծը կը վտանգէ իրավիճակը Հիւսիսային բեւեռին մէջ եւ կրնայ հրահրել հակամարտութիւն ու ռազմական բախում: Անոր խօսքով, առճակատումի հաւանականութիւնը կը բազմանայ առնչակից կողմերուն միջեւ երկխօսութեան բացակայութեան պատճառով: Քորշունովի խօսքով, Մոսկուայ մտահոգ է Հիւսիսային բեւեռին մէջ ՆԱԹՕ-ի աճող աշխուժութենէն, մանաւանդ այդ շրջանին մէջ չգտնուող երկիրներու՝ մասնաւորաբար Բրիտանիոյ գործունէութենէն:

Գետնի վրայ, ուքրանական բանակը յայտարարեց, որ վերատիրացած է արեւելեան Տոնեցքի մէջ գտնուող Լիման բնակավայրին, որ նախապէս կը գտնուէր ռուսերուն տիրապետութեան տակ: Լիմանի մէջ ուքրանական յառաջընթացը մտահոգութեան մատնեց ռուսերը, նկատի առնելով անոր աշխարհագրական դիրքին կարեւորութիւնը: Նոյն ծիրին մէջ, Ռուսիոյ հարաւային Չեչենիոյ նախագահ Ռամատան Քատիրով Մոսկուայի իշխանութիւններուն առաջարկեց Լիմանի կորուստի լոյսին տակ Ուքրանիոյ մէջ գործածել հիւլէական փոքր ռումբեր: Ռուսիոյ Պաշտպանութեան նախարարութիւնը սակայն պնդեց, որ ռուսական ուժերը նահանջած են Լիմանէն, մինչ ուքրանցիները շարունակած են անիմաստ յարձակումը:

Ուքրանիա, իր կարգին, ապօրինի համարելով դատապարտեց Զափորիժիա հիւլէակայանի ընդհանուր տնօրէնին ձերբակալութիւնը ռուսերուն ձեռամբ:

Նշենք, որ Ուքրանիոյ մէջ պատերազմի շարունակութեան եւ ռուսական կազ փոխադրող խողովակաշարերու խափանումի լոյսին տակ, անցնող օրերուն վերստին լուսարձակի տակ եկած է Ատրպէյճանը՝ որպէս Եւրոպային վառելանիւթ «յուսալի» մատակարարող: Ատրպէյճանի նախագահ Իլհամ Ալիեւ նշեց, որ մինչեւ 2027 թուական իրենք պիտի կրկնապատկեն Եւրոպա կազի մատակարարումները: Ըստ անոր, 2021-ին ատրպէյճանական կազի արտահանումը կազմած է շուրջ 19 միլիառ խորանարդ մեթր, ինչ որ 40 տոկոսով աւելի է նախորդ տարուան համեմատ:

«ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆԸ՝ ՄՏԱՀՈԳԻՉ»

Մարոնիներու պատրիարք Պըշարա Ռահի կարտինալը յայտնեց, որ իրենք կը շարունակեն աղօթել յանուն Լիբանանի նոր նախագահի ընտրութեան, մտավախութիւն յայտ-

նելով, որ խորհրդարանին մէջ ընտրութեան նիստի գումարումը շարունակաբար պայմանաւորուի քաղաքական ուժերուն միջեւ համաձայնութեամբ, որ չ՛իրագործուիր:

ՀԱՐԱԶԱՏՆԵՐՈՒՆ ՊԱՀԱՆՁԸ

Լիբանանի մէջ ուղղամտութեան զօրակցող եւրոպական դիտարանի պատուիրակութիւնը այցելեց Պէյրութի հրշէջներու կեդրոն, ուր տեսակցեցաւ նաւահանգիստի պայթումի զոհերու հարազատներուն հետ: Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան ծնողներուն եւ հարազատներու պահանջները: Եւրոպական պատուիրակութեան անդամները ծանօթացան թղթածրարի դատական ընթացքին: Հարազատները պահանջեցին իրականութիւնները բացայայտող միջազգային յանձնաժողովի մը ժամանումը, կոչ ուղղելով տրամադրելու պայթումին պահը ցոյց տուող արբանեակային նկարներ: Զոհերու հարազատները եւրոպական պատուիրակութեան յանձնեցին թղթածրարին մաս կազմող բոլոր փաստաթուղթերը:

ԽԱՂԱՂ ԱՊՐԵԼՈՒ ՀՆԱՐԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Հայաստանի մէջ Ֆրանսայի դեսպան Անն Լույօ շատ օգտակար որակեց իր այցելութիւնը հայկական սահմանային այն շրջաններ, որոնք անցնող շաբաթներուն յաճախ ենթարկուած էին ոտնձգութիւններու: Դիտել տալով,

որ բազմաթիւ տուներ ու քաղաքացիական ենթակառոյցներ վնասուած են, դեսպանը ըսաւ. «Հայաստանը պէտք է խաղաղ ապրելու հնարաւորութիւն ունենայ: Ֆրանսա կը շարունակէ աշխատիլ յանուն Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան պահպանումին ուղղութեամբ»:

ԼԱՒՐՈՎԻ ԶԳՈՒՇԱՑՈՒՄԸ ԱՐԵՒՄՈՒՏՔԷՆ

Ռուսիոյ արտաքին գործերու նախարար Սերկէյ Լաւրով քննադատեց արեւմտեան միջամտութիւնները Հարաւային Կովկասի եւ Կեդրոնական Ասիոյ մէջ: «Արեւմուտքին նպատակն է աւելի եւս մասնատել նախկին խորհրդային տարածքը եւ բախումներ յառաջացնել ժողովուրդներուն մի-

ջեւ», ըսաւ ան: Լաւրովի համաձայն, այդ քաղաքականութեան վառ օրինակ է Ուքրանիոյ մէջ հակառուսական մթնոլորտի բիւրեղացումը, Արեւմուտքը ամբաստանելով «բաժնէ, որ տիրես» փիլիսոփայութիւնը գործածելու մէջ: Լաւրով նաեւ զգուշացուց, թէ Անկախ պետութիւններու հասարակապետութեան անդամ որեւէ պետութիւն ապահովագրուած չէ արեւմտեան նման միջամտութիւններէ, «որոնք յստակ կ'երեւին Միացեալ Նահանգներու, ՆԱԹՕ-ի, Եւրոմիութեան լկտի գործողութիւններէն Կեդրոնական Ասիոյ եւ Հարաւային Կովկասի մէջ»:

Նոյն ծիրին մէջ, Պելառուսիոյ արտաքին գործերու նախարար Վլատիմիր Մաքէյ վերջերս յայտնած էր, որ ամերիկեան Ներկայացուցիչներու պալատի խօսնակ Նենսի Փելոսիի Հայաստան այցելութեան նման ուղեւորութիւնները կը նպաստեն հակամարտութիւններու սրումին: Այս առումով հայկական news.am կայքը հաղորդեց Հայաստանի Արտաքին գործերու նախարարութեան բանբեր Վահան Յունանեանի խօսքերը, թէ Հայաստանի մէջ Պելառուսիոյ դեսպանը կանչուած է նախարարութիւն եւ անոր փոխանցուած է Մինսքի յայտարարութիւններուն նկատմամբ հայկական կողմին մտահոգութիւնն ու նկատառումները:

ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ՊՐԱԶԻԼԻ ՄԷՋ

Պրազիլցիները երէկ ուղղուեցան ընտրակեդրոններ՝ ընտրելու համար երկրին յաջորդ նախագահը: Ընտրապայքարը ընթացաւ գործող նախագահ, ծայրայեղ աջի ներ-

կայացուցիչ Խաէր Պոլսոնարոյի եւ ձախերու թեկնածու Լուիզ Ինիասիո Լուլա Տա Սիլվայի միջեւ: Կը մնայ տեսնել, եթէ 2003-2010 երկիրը նախագահած Լուլա պաշտօնապէս պիտի յաջողի ընտրուիլ եւ եթէ գործող նախագահ ու արդէն կեղծիքներու մասին ահազանգող Պոլսոնարօ պիտի ընդունի արդիւնքը:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՆԱԽԱԳԱՀԵՑ ԴՊՐԵՎԱՆՔԻ ՈՒՍՈՒՑՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Դպրեվանքի 2022-2023 կրթական-ուսումնական տարեմուտի նախաշաբաթին, Դպրեվանքի սրահին մէջ, գլխաւորութեամբ Սուրբ Աթոռոյս գահակալ Նորին Սուրբ Օծութիւն Տէր Տէր Արամ Առաջին Վեհափառ Հայրապետին, կայացաւ ուսուցչական ժողով, Շաբաթ, 1 Հոկտեմբեր 2022-ին: Ժողովին ներկայ էին Դպրեվանքի ուսուցչական կազմէն խումբ մը հոգեւորական եւ աշխարհական դասատուներ:

Դպրեվանքի տեսուչ Հոգեշնորհ Տէր Պարոյր վարդապետ Շէրնէզեան իր խօսքին մէջ յայտնեց, որ Ամենակալին օրհնութեամբ այս տարի եւս Դպրեվանքը պատրաստ է իր դռները լայնօրէն բանալու դպրեվանեցիներուն դիմաց եւ մեր ժողովուրդին տուած իր խոստումին հաւատարիմ մնալով՝ մեր ազգին, յատկապէս Սփիւռքին մատակարարելու հոգեմտաւոր պատրաստութիւն ունեցող մշակներ: Իր խօսքի աւարտին, տեսուչ հայր սուրբը հրաւիրեց Նորին Ս. Օծութիւնը իր հայրական ու Հայրապետական յորդորներով ուղեցոյցներ ճշդելու եւ առաջնահերթութիւններ յստակացնելու Դպրեվանքի ուսումնական-կրթական նոր տարեշրջանը լաւագոյնս իմաստաւորելու նպատակով:

Արամ Ա. կաթողիկոս, առաջին հերթին, իր հայրական ողջոյնն ու սէրը փոխանցեց Դպրեվանքի տեսչութեան, ուսուցչական կազմին եւ պաշտօնէութեան: Վերյիշեցնելէ ետք Դպրեվանքին առանցքային ու եզակի դերակատարութիւնը մեր ժողովուրդի հաւաքական կեանքին մէջ՝ ընդգծեց այս սրբազան յարկին տակ հոգեմտաւոր, բարոյական ու ազգային դաստիարակութիւն ջամբելու կարեւորութիւնը: Ան ըսաւ, որ Դպրեվանքը տարիներ շարունակ լծուած է մեր ազգին մարդուժ պատրաստելու սրբազան առաքելութեան. առաքելութիւն մը, որ չի նմանիր ազգային վարժարաններուն այլապէս սրբազան կոչմին: Դպրեվանքին մէջ մեր ուսանողները կը պատրաստուին ու կը լիցքաւորուին ապագային մեր ազգի մշակութային, ազգային ու հոգեւոր կեանքը հարստացնելու եւ մեր ժողովուրդի արդար իրաւունքներու վերատիրացման գործին նուիրուելու: Այս գիտակցութեամբ Դպրեվանքին մէջ մենք կերտուեցանք, կը կերտենք ու պիտի շարունակենք կերտել հայ ազգին ապագայ սերունդները:

Իր խօսքի աւարտին, Վեհափառ Հայրապետը իր բարձր գնահատանքը յայտնեց Դպրեվանքի տեսչութեան, ուսուցչական կազմին եւ պաշտօնէութեան տարած աշխատանքին եւ բարի երթ, յաջող տարեշրջան եւ արգասաբեր ուսումնական-կրթական տարի մը մաղթեց Դպրեվանքին:

Յիշենք, որ Վեհափառ Հայրապետը երկար տարիներէ ի վեր Աստուածաբանութիւն կը դասաւանդէ Դպրեվանքի ընծայարանի վերջին դասարանին:

Յայտնենք, որ տեսուչ հայր սուրբին իբրեւ օգնականներ տեսչութեան մաս կը կազմեն Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան երիտասարդ միաբաններէն Հոգշ. Տ. Աւետիք Աբղ. Տէր Կարապետեան, Հոգշ. Տ. Գէորգ Աբղ. Գարակէօզեան եւ Հոգշ. Տ. Ազատ Աբղ. Ֆիլիքեան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՓՈԽՎԱՐՉԱՊԵՏՆ ՈՒ ՃԱՓՈՆԻ ԴԵՍՊԱՆԸ ՔՆՆԱՐԿԱԾ ԵՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԴԷՄ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԻ ԼԱՅՆԱԾԱՒԱԼ ՅԱՐԳԱԿՄԱՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

ՀՀ փոխվարչապետ Համբարձում Մաթեւոսեան ընդունած է Հայաստանի մէջ Ճափոնի արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Մասանորի Ֆուքուշիման:

Անդրադառնալով Ճափոնի հետ դիւանագիտական յարաբերութիւններու երեսնամեայ պատմութեան՝ Մաթեւոսեան կարեւորած է երկու երկիրներու միջեւ ձեւաւորուած բարեկամական յարաբերութիւններու շարունակական խորացման ուղղուած ջանքերը:

Զրուցակիցները յատկապէս ընդգծած են երկկողմ քաղաքական եւ տնտեսական յարաբերութիւններուն մէջ առկայ ներուժի իրացման անհրաժեշտութիւնը, այդ շարքին՝ տեղեկատուական արհեստագիտութիւններու, նորարարութեան, թուայնացման եւ զբօսաշրջութեան ոլորտներուն մէջ:

Երկկողմ տնտեսական եւ քաղաքական համագործակցութեան օրակարգի ընդլայնման անհրաժեշտութեանը զուգահեռ, Հայաստանի մէջ Ճափոնի դեսպան Մասանորի Ֆուքուշիման կարեւորած է մարդկային շփումներու եւ երիտասարդական փոխանակման ծրագրերու նախաձեռնումը՝ ի նպաստ երկկողմ մշակութային երկխօսութեան խորացման:

Հանդիպման ընթացքին անդրադարձ կատարուած է նաեւ 13 Սեպտեմբերին ՀՀ ինքնիշխան տարածքին նկատմամբ Ատրպէյճանի կողմէ սանձազերծուած լայնածաւալ յարձակման հետեւանքներուն: Դեսպան Ֆուքուշիման տեղեկացուցած է Հայաստանի մէջ հաւատարմագրուած դիւանագիտական ներկայացուցչութիւններու ղեկավարներուն հետ Գեղարքունիքի մարզի տուժած բնակավայրեր կատարած այցի մասին՝ մտահոգութիւն յայտնելով ստեղծուած իրավիճակին վերաբերեալ, ինչպէս նաեւ վերահաստատելով Ճափոնի՝ խնդիրներու խաղաղ կարգաւորման նպաստելու պատրաստակամութիւնը:

ՌՈՊԵՐԹ ՄԵՆԵՆՏԵՍ ԱՌԱՋԱՐԿԱԾ Է ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿԵԼ «F-16»-ԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՔԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ԴԱԴՐԵՑՆԵԼ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ԱՋԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԻՆ

ԱՄՆ Ծերակոյտի Արտաքին յարաբերութիւններու յանձնաժողովի նախագահ Ռոպերթ Մենենտես Թուրքիոյ «F-16» օդանաւերու վաճառքը սահմանափակելու առաջարկով հանդէս եկած է:

Մենենտես կ՛առաջարկէ համապատասխան բանաձեւին մէջ լրացում մտցնել, ըստ որուն, ԱՄՆ նախագահը չի կրնար վաճառել կամ արտօնել նոր օդանաւերու արտահանման արտօնագիր կամ «F-16»-ի արդիականացման արհեստագիտութիւն Թուրքիոյ կառավարութեան կամ Թուրքիոյ որեւէ ընկերութեան, եթէ Ծերակոյտի Արտաքին յարաբերութիւններու յանձնաժողովին, ԱՄՆ Ներկայացուցչական պալատի Արտաքին յարաբերութիւններու յանձնաժողովին եւ Գոնկրէսին չտրամադրէ վկայական, որ նման փոխանցումը կը կատարուի՝ ելլելով Միացեալ Նահանգներու ազգային շահերէն, ուր պիտի ըլլայ նաեւ մանրամասն նկարագրութիւն, թէ ինչ յստակ քայլեր պիտի ձեռնարկուին, որ տրամադրուած «F-16»-երը կրկին պիտի չօգտագործուին Թուրքիոյ կողմէ Յունաստանի օդային տարածքը խախտելու համար:

Եւս մէկ փոփոխութեամբ Մենենտես առաջարկած է դադրեցնել Ատրպէյճանին յատկացուող ռազմական աջակցութիւնը:

ԵՈՒՆԵՍՔՕ-Ի ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ ԾԻՐԻՆ ՄԷՋ ՔՆՆԱՐԿՈՒԱԾ ԵՆ ԱՐՑԱԽԻ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ՀԱՐՑԵՐ

Մեքսիքոյի մէջ, 28-30 Սեպտեմբերին տեղի ունեցած ԵՈՒՆԵՍՔՕ-ի «Մշակութային քաղաքականութեան եւ կայուն զարգացման համաշխարհային համաժողովի» ծիրին մէջ ՀՀ կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի եւ մարմնակրթութեան նախարար Վահրամ Տումանեան հանդիպած է «Հակամարտային տարածքներուն մէջ ժառանգութեան պաշտպանութեան միջազգային դաշինքի» գործադիր տնօրէն Վալերի Ֆրիլենտի հետ:

Հանդիպման ներկայ եղած է նաեւ ԿԳՄՄ նախարարի տեղակալ Ալֆրետ Քոչարեանը:

Հանդիպման ընթացքին քննարկուած են Հայաստանի եւ Արցախի մշակութային ժառանգութեան պաշտպանութեան ուղղուած հարցեր, մասնաւորապէս՝ յուշարձաններու վերականգնման եւ թանգարաններու ճգնաժամային ծրագիրներու կազմման հնարաւորութիւնները:

Նշենք, որ ԵՈՒՆԵՍՔՕ-ի «Մշակութային քաղաքականութեան եւ կայուն զարգացման համաշխարհային համաժողովի» շրջանակին մէջ Դաշինքը կազմակերպած էր «Պաշտպանելով մեր ժառանգութիւնը՝ կառուցենք խաղաղութիւն» խորագրով փաստագրական ցուցադրութիւնը, որ կը ներկայացնէր Դաշինքի աջակցութեամբ տարբեր երկիրներու մէջ իրականացուող ծրագիրները:

Ցուցադրութեան մէջ ներկայացուած լուսանկարային պաստառները կ՛ուղեկցուէին ընդլայնուած իրականութեան /AR/ փորձով, որ հնարաւորութիւն կու տայ նորագոյն արհեստագիտութիւններու միջոցով բացայայտել ներկայացուած յուշարձաններու եւ թանգարաններու վերականգնման պատմութիւնները: Հայկական պատմամշակութային ժառանգութիւնը ներկայացուած եղած է առանձին նկարապատումով:

BOGHOS OPTIC

Autoroute Jdeideh,
Tel.: 01-870016

«Արարատ» օրաթերթը «Անհետացող Արհեստներ» յօդուածաշարքով պիտի անդրադառնայ պիտի ներկայացնէ հայկական աւանդական, անհետացող կամ պարզապէս հետաքրքրական ու եզակի արհեստներու եւ այն մարդոց, որոնց ջանքերով կը պահպանուին անոնք:

ԱՆՀԵՏԱՑՈՂ ԱՐՀԵՍՏՆԵՐ

ՏԱՂՏՂԱՆ՝ ՉԱՐԸ ԽԱՓԱՆՈՂ ՓԱՅՏԱՐՈՒԵՍՏԸ

Ժողովրդական վարպետ Վանօ Դադոյեանի աշխատանքներու շարքին առանձնայատուկ տեղ ունին տաղտղանները: Ծիսական, պահպանող նշանակութիւն ունեցող այս իրերուն մասին մեր օրերուն քիչերը գիտեն, իսկ պատրաստման գաղտնիքներուն ընդամէնը քանի մը վարպետ կը տիրապետէ: Վարպետ Դադոյեանը ոչ միայն տաղտղաններ կը պատրաստէ, այլեւ ուսումնասիրած է անոնց կիրառութեան, ծագման ու ստեղծման հետ կապուած առանձնայատկութիւնները:

Կը սիրէի փայտը, քարը, կաւը, յետոյ մտածեցի անոնցմով զբաղիլ

Կրթութեամբ մաթեմատիկոս եմ, 1979-ին աւարտած եմ Երեւանի պետական համալսարանը, յետոյ սկսած եմ հետաքրքրուիլ փայտարուեստով: Այդ ուղղութեամբ փոր-

Վանօ Դադոյեանը իր աշխատանքներուն հետ

ձառութիւն շահած եմ Փայտարուեստի պետական թանգարանին մէջ ճարտարապետ Հենրիկ Սոլախեանի մօտ եւ զբաղած եմ հիմնականին մէջ ժողովրդական ստեղծագործութեամբ: Յուշարձաններու պահպանութեան գիտավերականգման արուեստանոցին մէջ աշխատածս տարիներուն որոշ ժամանակով գործուղուած եմ Էրմիթաժ՝ Սանկ Փեթերպուրկ, փայտի վերականգնման բաժինը ուսանելու: Այն ժամանակ մտադրութիւն կար արուեստանոցին կից փայտարուեստի վերականգնման կեդրոն ստեղծել: Այս խնդիրով շատ կ՚աջակցէին տնօրէն Ռոմեն Եսայեանը, նաեւ Ժողովրդական արուեստի թանգարանի տնօրէն Յովհաննէս Շարամպէյեանը: Անոնց օգնութեամբ աւելի կեդրոնացայ եւ սկսայ խորութեամբ ուսումնասիրել այդ բնագաւառը:

Ընդհանրապէս, փայտարուեստի պահպանուած նմուշները սակաւաթիւ են, մեծ մասամբ 18- 19-րդ դարերէն: Զանոնք լրացնելու կու գան մանրանկարներու, բանահիւսական նիւթերու, հին լուսանկարներու մէջ եւ այլուր պահպանուածը, որոնց ուսումնասիրման միջոցով հնարաւոր եղաւ որոշ բացեր լրացնել: Այդ շրջանին շատ կը շրջէի, կ՚ըլլայի տարբեր շրջաններու մէջ, կը լուսանկարէի, կը չափագրէի կահոյք եւ այլ առարկաներ:

Հին ժամանակներուն մարդիկ եռաշերտ չափումով կ՚ապրէին՝ նիւթական, մտաւոր, հոգեւոր աշխարհներու գիտակցութեամբ, իսկ հոգեւոր աշխարհին մէջ որոշ բաներ լրիւ բացայայտուած չեն առ այսօր: Եթէ բան մը մարդու համար կարեւոր էր, ուրեմն պաշտպանութեան կարիք ունէր: Այդ նպատակով օգտագործուած են թալիսման-խորհրդանշանները, չարխափանները: Անոնց շարքէն են նաեւ տաղտղանները: Տաղտղանը ինքնին շատ հետաքրքրական ու մեծ խումբ է այդ բնագաւառին մէջ: Այն լայն կիրառութիւն ունեցած է ժողովուրդի կեանքին մէջ: Տան համար մեծ տաղտղաններ կիրառած են, որոնք հիմնականին մէջ կը կախէին մուտքի մօտ կամ ներսը՝ կեդրոնական սիւնին վրայ՝ երեւցող տեղ մը, որ առաջինը աչքի կը գրաւէր: Կը պատրաստէին նաեւ մարդոց, կենդանիներու համար. օրինակ՝ նորածիններու օրօրոցներէն ու դաստակէն կը կախէին, կ՚ամրացնին փոքրիկի գլխաշորին կամ բարձին: Շատ տարածուած էր խոշոր եղջերաւոր անասուններու վիզէն կամ պոզէն տաղտղան կախելը: Այն կիրառուած է նաեւ կահ-կարասիի համար: Մեր ուսումնասիրութիւններուն ժամանակ հանդիպած ենք կճուճներու, կուժերու վրայ կախուած տաղտղաններու, որոնք մրջիւններէն, մլակներէն պաշտպանելու համար էին: Մեծ մայիրկ մը անգամ մեզի տարաւ իր թոնրատուն կամ մառան, ցոյց տուաւ հողի յատակին դրուած իւղի կճուճը, որու վրայ տաղտղան կախուած էր: Չնայած յատակին մրջիւններ կը շրջէին, բայց կճուճի շուրջը որեւէ մրջիւն չկար: Ինք կ՚ըսէր՝ այս տաղտղանը կը պահպանէ: Այսինքն, տաղտղաններու կիրառման ոլորտը բաւականին լայն է:

Պատրաստած են հիմնականին մէջ փայտէ՝ սովորաբար սրբազան համարուող ծառերու փայտանիւթ կ՚օգտագործէին՝ ընկուզենիի, կաղինի, բայց նաեւ հաճարենիի, պտղատու տարբեր ծառերու: Կ՚ըլլան նաեւ մետաղէ ու այլ նիւթերէ, նոյնիսկ ուսումնասիրութիւններու ժամանակ հանդիպած եմ քարէն մեծ տաղտղան՝ տան համար նախատեսուած: 6-7 սմ հաստութեան մեծ տաղտղան էր, առաջին անգամ կը տեսնէի: Շատ համոզեցինք տանտիրուհիին, որ ծեր կին մըն էր, բայց ափսոս չտուաւ, որ թանգարանին համար բերէինք, կ՚ըսէր՝ այս որ հանեմ, տանս փորձանք կ՚ըլլայ:

Տաղտղան անուանումը, կը կարծեմ, դաղելու, խարանելու իմաստ ունեցող բառէն յառաջացած է:

Գիւղեր կան, ուր տաղտղան պատրաստած են հիմնականին մէջ բռինչի ծառէն ու անոր արմատէն: Այդ ծառն ալ տաղտղան կ՚անուանեն ու կը վերագրեն չարխափան յատկութիւն: Ճամբորդած ատեն նկատած կ՚ըլլաք, որ կտորներ կը կախեն ծառերուն վրայ՝ հիւանդութիւն բուժելու, ինչ-որ իղձ իրականանալու նպատակով, նոյն հաւատալիքէ կը բխի:

Հետաքրքրական էր, որ երբ գիւղի մէջ մէջ հարցուցինք տաղտղանի մասին, մեծ հայրիկ մը ցոյց տալով եղինջը՝ աւելուկի պէս հիւսած կախած, ըսաւ՝ այս մեր տաղտղանն է: Որոշ բարբառներու մէջ եղինջը տաղտղան կ՚անուանեն: Ասոնք կը հաստատեն, որ տաղտղան անուանումը կրնար յառաջացած ըլլալ այդ իմաստով, այսինքն՝ ծակող, դաղող՝ չարին խափանող:

Մենք կը խօսինք փայտի տաղտղաններու մասին, որ հիմնականին մէջ պահպանուած են վերջին շրջանէն՝ 18-20-րդ դարերէն: Բայց չարխափաններու մասին տեղեկութիւններ կը հանդիպին բանահիւսութեան մէջ ալ, հեքիաթներու մէջ ալ: Դիւցազներգութեան մէջ կայ չէ՞ «խաչ պատերազմին», որ կը դրուի աջ թեւին՝ Սանասարէն կը սկսի, յետոյ Միհրէն կ՚անցնի Դաւիթին: Բնականաբար, անոնք պէտք է շատ հին ժամանակներէ ըլլային:

Փնտռած եմ աշխարհի շատ թանգարաններու մէջ, բայց տաղտղան չեմ հանդիպած, միայն Միջին Ասիայէն տեսակ մը կայ պահպանուած, բայց շատ տարածուած չէր: Հնարաւոր է՝ հայկականին հետ կապ ըլլայ, բայց սա առանձին նիւթ է:

Առիթ ունեցած եմ հանդիպելու վարպետներու, որոնք չէին ուզեր խօսիլ տաղտղանի մասին:

Երբեմն ոչինչ կ՚ուզէին փոխանցել, շատ կասկածամիտ էին, թէ ինչու կը հետաքրքրուինք: Կարեւոր դէպք մը կ'ուզեմ յիշել. մեծ հայրիկի մը մօտ իր պատրաստած տաղտղանը կար, անով շատ հետաքրքրուեցայ, ոչինչ պատմեց: Հին իրերու հաւաքածու ունէր, մեծ խումբով գացել էինք իր հաւաքածուն դիտելու: Այդ ընթացքին մեզ կը հետեւէր եւ տեսաւ, թէ ինչ զգուշութեամբ կը վերաբերիմ իրերուն, գործիքներուն: Աւարտին, երբ կը վերադառնայինք, ըսաւ՝ մէկ վայրկեան, ես քեզ քանի մը բան պիտի պատմեմ: Մենք արդէն պիտի երթայինք, խումբը կը սպասէր, բայց ան բաւականին երկար կը պատմէր տաղտղանի մասին:

Ամենաառանձնայատուկը, որ ան ըսաւ, այն է, որ տաղտղան պատրաստելու ժամանակ պէտք է միտքդ անպայման անաղարտ ըլլայ, անհնար է, որ մէկ այլ բանի մասին մտածես, առաւել եւս՝ բացասական յոյզեր ունենաս եւ ճիշդ տաղտղան ստեղծես: Անհրաժեշտ է սարքելէ առաջ տրամադրուիլ, նախատրամադրուած սկսիլ: Այսինքն՝ կ՚երեւի, որ այստեղ ծիսական երեւոյթի մասին է խօսքը:

Առաջ, երբ վարպետը կը ստանար տաղտղանի պատուէրը, կը սկսէր կեդրոնանալ այդ աշխատանքին վրայ: Ինչո՞ւ սա կարեւոր է: Որովհետեւ, եթէ վարպետը տաղտղանը կը սարքէ, խորքին մէջ ունենալով վերոնշեալ զգացողութիւնը, գնողը կամ կրողը կը զգայ այդ, աներեւոյթ ձեւով կը հասկնայ, որ այս տաղտղանը «ծնած է», վարպետը չէ նստած այնպէս փայտը փորագրած: Վարպետը, որուն մասին արդէն խօսեցայ, կ՚ըսէր նաեւ, որ տաղտղան պատրաստելու ժամանակ, եթէ որեւիցէ մէկը հիւր գայ, կամ ուզէ ինչ-որ տեղ կանչել, պիտի չշեղիս, նոյնիսկ եթէ այդ կարեւոր հարց ըլլայ: Փաստօրէն, երբ մարդ տաղտղան կ՚ընէ, պիտի ամբողջովին խորասուզուի, գտնուի կարծես վերացման վիճակի՝ խոկման մէջ: Օրինակ, պատարագի ժամանակ ոչ ոք չի զանգեր չէ՞ քահանային ըսէ՝ եկուր, հարցում մը ունիմ: Երբ ան պատարագի մէջ է, կողմնակի ոչնչով կը զբաղի այդ պահուն: Նմանատիպ, միայն աւելի նախնական, սրբազան վիճակի մասին է խօսքը՝ վիճակ մը, ո շատ մեծ ուշադրութիւն ու նուիրում կը պահանջէ:

Հոգիով տրամադրուելէ բացի մարմինը եւս պիտի նախապատրաստել: Տաղտղան կը սարքէին հիմնականին մէջ պահքի օրերուն եւ փորագրելու ատեն տաղտղանի վրայ չէին փչեր: Ասոնք ցոյց կու տան, որ այդ ընթացքը ունեցած է իր սրբազան մասը, ինչ որ ամենակարեւորն է: Այդ մտածողութիւնը, միտքը մաքրելու, նախապէս տրամադրուելու վիճակը, ցաւօք, մեր օրերուն գրեթէ վերացած է տաղտղաններու պատրաստման հոլովոյթէն: Չեմ գիտեր՝ հիմա կա՞ն, թէ՞ չկան տաղտղան ընողներ: Հիմա, ճիշդ է՝ ոչ-յաճախ, բայց կը հանդիպին տաղտղաններ, միայն թէ անոնք զուտ զարդարանքի բնոյթ կը կրեն, իրենց ներքին խորհուրդը, պատրաստելու գաղափարախօսութիւնը վերացած է այսօր:

Երբեմն կը հանդիպին տաղտղաններ, որոնց վրայ արձանագրութիւններ կան, օրինակ՝ գրուած է՝ այսինչը պատուիրեց, այնինչը պատրաստեց. կը պատահին անուանատառեր ու խորհրդանշաններ՝ որպէս պատրաստող վարպետներու ստորագրութիւն: Իմ ստորագրութիւնս հին վարպետներէն մէկուն նշանի հիման վրայ ստացած եմ:

Ըստ ձեւերու տաղտղանները բազմաթիւ տեսակներու են: Մէկը լուսնաձեւ է, միւսը՝ պայմանական կ՚անուանենք խոյակերպ: Կան եռանկիւնաձեւ, իսկ երկարուկները, որ կը կախուին ուլունքաշարով եւ կ՚անուանուին խիարաշար, օգտագործած են այն պարագային, երբ երեխայ չեն ունեցած: Նորածիններու համար նախատեսուածները փոքրիկ են, գլանաձեւ, խորանարդաձեւ կամ քառակուսի տափակ: Կան նաեւ այլ ձեւեր, բայց տարածուածները ասոնք են:

Վրան փորագրուած նախշերը հիմնականին մէջ արեւի, յաւերժութեան, ջուրի խորհրդանշաններ են: Ամենաշատը կը հանդիպին վարդեակներ՝ վեցէն մինչեւ ութ թեւանի, կեռխաչ, յաւերժութեան նախշ, տերեւներ ու եռանկիւններ, երբեմն նաեւ խաչեր: Մէկ անգամ նոյնիսկ պատահած է հնգաթեւ աստղ՝ կարմիր ներկած, պատրաստուած էր 1945 թուականին: Մեր մշակոյթին մէջ շատ տեղերու մէջ այդ նախշերը կը հանդիպին՝ խաչքարերու, ճարտարապետական յուշարձաններու վրայ, մանրանկարներու, գորգերու վրայ եւ այլուր: Անոնց իմաստները լուրջ ուսումնասիրման կարիք ունին:

Ես նախշերը նախօրօք չեմ ընտրեր, նախապէս չեմ նկարեր որեւիցէ բան: Փայտը եւ վիճակը կը թելադրեն, թէ ինչ տեսք պիտի ունենայ տաղտղանը: Պատրաստելու ընթացքին միտքը կու գայ, անոր համապատասխան կը ծնին նախշերը:

Տաղտղանը որպէս իր այնպէս չէ ստեղծուած եւ նոր ժամանակուան մտածողութեան համար կրնայ ինչ-որ իմաստով տաղտղանի վերադարձ ըլլալ՝ որպէս հին, բայց չհինցող իր: Այն կրնայ Հայաստանի համար մշակութային առանձնայատուկ երեւոյթ դառնալ: Շատ երկիրներ ունին իրենց բնորոշ յուշանուէրը, եւ զբօսաշրջիկները կը գնեն զանոնք որպէս այդ երկրին մէջ եղած ժամանակուայ յիշողութիւն: Տաղտղանն ալ Հայաստանի համար կրնայ այցեքարտերէն մէկը դառնալ:

Բնականաբար, տաղտղանը իր նշանակութիւնը աստիճանաբար կը փոխէ. վաղ անցեալին չար աչքէ, չար ուժերէ պաշտպանուելու համար էր, իսկ քրիստոնէական մտածողութեան կամ ժամանակակից ազատ մտածողութեան առումով յստակ չարխափան կիրառական իմաստով գուցէ իր կարեւորութիւնը կորսնցուցած է: Բայց, միւս կողմէ, երբ կը մտածենք, որ մարդը իր հոգիին մէջ ինչ-որ խնդիրներ, ինչ-որ ակնկալիքներ ունի, որպէս այդ սպասելիքներուն ուժ տուող ու յիշողութիւնը ամրացնող իր, կամ լաւ գաղափար արթնցնող բան մը, կրնանք կիրառել մեր նախընտրած ձեւը կամ նախշը օգտագործելով:

Վանօ Դադոյեանի պատրաստած տաղտղանները

Ժամանակին, երբ Փայտարուեստի, Ժողովրդական արուեստի թանգարանները գնումներ կը կատարէին վարպետներէն, տաղտղաններու պատրաստման կենդանի ընթացք, հետարքրքութիւն կար:

Զարգացման համար պիտի պահանջարկ ըլլայ, որովհետեւ այնպէս մարդը պիտի չնստի տաղտղան պատրաստէ: Եթէ պահանջարկ յառաջացուի, ապա անոր պիտի յաջորդէ այն մօտեցումը, թէ ինչպէս պիտի պատրաստուի տաղտղանը, եւ եղած տեղեկութիւնները կենդանի կիրառութիւն պիտի գտնեն: Կարելի է աւանդոյթ ձեւաւորել՝ տարբեր առիթներով տաղտղան նուիրել, օրինակ, մէկուն հիւր երթալով տան համար տաղտղան տանիլ: Այդպիսի ճանապարհով հնարաւոր պիտի ըլլայ աստիճանաբար կեանք մտցնել: Իսկ հայկական զբօսաշրջական քաղաքականութեան ծրագրերուն մէջ պիտի նաեւ մտածենք, թէ մշակութային որ իրերը կրնան դառնալ մեր երկիրը ըստ արժանւոյն ներկայացնող երեւոյթներ, որպէսզի ամէն զբօսաշրջիկ գոնէ մէկ հատ գնելու ցանկութիւն ունենայ եւ Հայաստանէն հետը յիշատակ տանէ մեր մշակոյթին իրապէս բնորոշ առարկայ:

Թանգարանները ներկայիս բաւարար ֆինանսական միջոցներ չունին գնումներ կատարելու: Իսկ ժամանակին, ես կը յիշեմ, այնքա՜ն տաղտղան կը բերէին Փայտարուեստի թանգարան, ուր անոնք կ՚ընտրուէին, կը բացատրէր՝ որն է աւանդականը կամ ստեղծագործականը, վարպետներուն կ՚օգնէին խորհրդատուութեամբ, կը սովորեցնէին սկսնակներուն: Թանգարաններուն գործունէութեան շնորհիւ տաղտղանը կամաց կը մտնէր կենցաղ: Սա կարծես դպրոց մը ըլլար, ուրկէ ծնան շատ վարպետներ: Միայն ափսոս, որ այն համապատասխան զարգացում չունի այսօր: Գուցէ սա հնարաւոր է վերականգնել, բայց այստեղ պետական աջակցութիւն հարկաւոր է, ինչպէսեւ ժողովրդական արուեստի այլ բնագաւառներու մէջ:

www.mediamax.am
(2017)

www.araraddaily.com

ԱՌԱՎՈՏ ՕՐԱՎԱՐ «ԱՐԱՐԱՏ»

ՔՈՓԱ ՍԻՒՏԱՄԵՐԻՔԱՆԱՅԻ ԱՒԱՐՏԱԿԱՆ

ԻՆՏԻՓԵՆՏԻԵՆԹԷ ՏԷԼ ՎԱՅ ՇԱՀԵՑԱՒ ՏԻՏՂՈՍԸ

Շաբաթ երեկոյեան տեղի ունեցաւ Հարաւային Ամերիկայի ֆութպոլի ակումբներու երկրորդ մրցաշարքի՝ Քոփա Սիւտամերիքանայի աւարտական մրցումը Պրազիլի «Սաօ Փաուլօ»ի եւ Էքուատորի «Ինտիփենտիենթէ Տէլ Վայ»ի միջեւ, Արժանթինի Քորտոպա քաղաքի մարզադաշտին վրայ: Հաւասարակշռուած մրցումին, «Սաօ Փաուլօ» կրցաւ կատարել 4 դիպուկ ու 6 անկիւնային հարուած: Սակայն «Ինտիփենտիենթէ»ն էր աւելի արդիւնաւէտ ձեւով գործող կազմը, որ իր կատարած 6 դիպուկ ու 3 անկիւնային հարուածներէն կրցաւ նշանակել երկու կոլ: Արժանթինցի յարձակող Լլաութարօ Տիազ 13-րդ վայրկեանին նշանակեց առաջին կոլը, արժանթինցի կիսապաշտպան ֆարավելլիի փոխանցումով, իսկ 67-րդ վայրկեանին, Ֆարավելլի հաշիւը դարձուց 2-0, Լաութարօ Տիազի փոխանցումով: «Ինտիփենտիենթէ» յաղթանակ տարաւ ու շահեցաւ տիտղոսը: «Ինտիփենտիենթէ»ի մարզիչն է արժանթինցի Մարթին Անսելմի: Ստորեւ տեսնել արձանագրուած արդիւնքը.

- Սաօ Փաուլօ (Պր.) - Ինտիփենտիենթէ Տէլ Վայ (Էք.) 0-2

Մրցաշարքը սկսած է 2002 թուականին: Անոր կը մասնակցին Հարաւային Ամերիկայի ֆութպոլի տասը ֆետերասիոններու առաջնակարգ դիրք գրաւած խումբերը եւ Քոփա Լիպերթատորէսի զտումին պարտուող ախոյեանները: Տիտղոսը շահած են Արժանթինի «Պոքա Ժուիորզ», «Ինտիփենտիենթէ», Պրազիլի «Աթլեթիքօ Փարանենսէ» եւ Էքուատորի «Ինտիփենտիենթէ Տէլ Վայ»՝ երկուքական անգամ եւ տասներեք այլ ակումբներ մէկական անգամ:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 4-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ

ԱՆՍԱՐ ԵՒ ՇԱՊԱՊ ՍԱՀԷԼ ՅԱՂԹԵՑԻՆ

Շաբաթավերջին սկսան Լիբանանի ֆութպոլի ախոյեանութեան 4-րդ հանգրուանի մրցումները: Այս հանգրուանի ամենահետաքրքրական մրցումին, 3-րդ դիրքը գրաւող «Նըժմէ» մրցեցաւ 5-րդ դիրքը գրաւող «Շապապ Սահէլ»ին դէմ, Ճունիի «Ֆուատ Շեհապ» մարզադաշտին վրայ եւ կրեց այս տարուան իր առաջին պարտութիւնը: Մրցումի 15-րդ վայրկեանին, Ալի Ալատտին յառաջ տարաւ «Նըժմէ»ն: Սակայն Զէյն ֆարրան՝ 53-րդ եւ Ալի Ալ Ֆատըլ՝ 87-րդ վայրկեաններուն հաշիւը դարձուցին 1-2: Օրուան երկրորդ մրցումին, 2-րդ դիրքը գրաւող «Անսար» մրցեցաւ 9-րդ դիրքը գրաւող Ղազիյէի «Շապապ»ին դէմ եւ արձանագրեց իր 3-րդ յաղթանակը: Մալէք Թալ՝ 18-րդ եւ Ղազի Հընէյնի՝ 65-րդ վայրկեաններուն նշանակեցին «Անսար»ի կոլերը: Իսկ 70-րդ վայրկեանին, Իմատ Ղատտար նշանակեց «Շապապ»ի կոլը: Ստորեւ տեսնել արձանագրուած արդիւնքները.

- Անսար - Շապապ Ղազիէ 2-1
- Թրիփոլի - Հիքմէ 0-2
- Նըժմէ - Շապապ Սահէլ 1-2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 9-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ

ՓԻՒՆԻԿ ՅԱՂԹԵՑ ԱԼԱՇԿԵՐՏԻՆ

Շաբաթավերջին սկսան Հայաստանի ֆութպոլի ախոյեանութեան 9-րդ հանգրուանի մրցումները: Այս հանգրուանին, առաջատար «Ալաշկերտ»ը իր դաշտէն դուրս մրցեցաւ 5-րդ դիրքը գրաւող «Փիւնիկ»ի դէմ եւ կրեց այս տարուան իր առաջին պարտութիւնը ու նահանջեց 3-րդ դիրք: Նիկերիացի յարձակող Օթուպանճօ՝ 13-րդ, կիսապաշտպան Յովհաննէս Յարութիւնեան տուգանայինով՝ 40-րդ, պոսնիացի յարձակող Եուրիշիչ՝ 51-րդ, փոխարինող վենեզուելացի յարձակող Քարապայօ՝ 79-րդ եւ 82-րդ վայրկեաններուն նշանակեցին «Փիւնիկ»ի կոլերը: 65-րդ վայրկեանին, գոլոմպիացի յարձակող Տիազ նշանակեց «Ալաշկերտ»ի կոլը: Երկրորդ դիրքը գրաւող «Ուրարտու»ն գրաւեց առաջատարի դիրքը իր դաշտէն դուրս յաղթելէ ետք 7-րդ դիրքը գրաւող «Արարատ»ին: Փոխարինող ուքրանացի յարձակող Խլիոպաս՝ 90-րդ եւ փոխարինող ռուս յարձակող Սապուա՝ 90+5-րդ վայրկեաններուն նշանակեցին խումբին կոլերը: Իսկ 3-րդ դիրքը գրաւող «Արարատ-Արմենիա»ն իր դաշտին վրայ մրցեցաւ 9-րդ դիրքը գրաւող Վաղարշապատի «ԲԿՄԱ»ին դէմ եւ յաղթնակ տարաւ, կանաչ հրուանդանցի յարձակող Մեյլսընի 8-րդ վայրկեանին նշանակած կոլով: Ստորեւ տեսնել արձանագրուած արդիւնքները.

- Արարատ-Արմենիա - ԲԿՄԱ Վաղարշապատ 1-0
- Արարատ - Ուրարտու 0-2
- Շիրակ Կիւմրի - Լեռնային Արցախ Գորիս 1-2
- Փիւնիկ - Ալաշկերտ 5-1

Դասաւորում. 1) Ուրարտու 19 կէտ 20-7, 2) Արարատ-Արմենիա 8 մ 19 կէտ 15-2, 3) Ալաշկերտ 18 կէտ 17-12, 4) Փիւնիկ 8 մ 15 կէտ 14-6, 7) Արարատ 8 կէտ 4-10

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 9-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ

ԱՐՍԵՆԱԼ ԱՆԿԱՍԵԼԻ

Անգլիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 9-րդ հանգրուանի մրցումներու ծիրին մէջ, Լոնտոն քաղաքի տերպիին, առաջատար «Արսենալ»ը իր դաշտին վրայ մրցեցաւ 3-րդ դիրքը գրաւող «Թոթընհէմ Հոցփըր»ի դէմ եւ արձանագրեց իր 7-րդ յաղթանակը 8 մրցումէ: Մրցումի 20-րդ վայրկեանին, ղանացի կիսապաշտպան Փարթի յառաջ տարաւ «Արսենալ»ը, Ուայթի փոխանցումով: 31-րդ վայրկեանին, յարձակող Քէյն տուգանայինով հաշիւը դարձուց 1-1: 49-րդ վայրկեանին, պրազիլցի յարձակող Կապրիէլ Խեսուս հաշիւը դարձուց 2-1: 62-րդ վայրկեանին, «Թոթընհէմ»ի պրազիլցի պաշտպան Էմըրսընն կարմիր քարտ ստացաւ: Իսկ մրցումի 67-րդ վայրկեանին, զուիցերիացի կիսապաշտպան Խաքա հաշիւը դարձուց 3-1, Կապրիէլ մարթինելլիի փոխանցումով: Լոնտոն քաղաքի ուրիշ մրցումի մը ընթացքին, 7-րդ դիրքը գրաւող «Չելսի»ն իր դաշտէն դուրս յաղթեց 16-րդ դիրքը գրաւող «Քրիսթըլ Փալաս»ին: Մրցումի 7-րդ վայրկեանին, ֆրանսացի յարձակող Էտուար նշանակեց «Փալաս»ի կոլը, Այուի փոխանցումով: Սակայն կապոնցի յարձակող Օպամեյանկ՝ 38-րդ եւ փոխարինող կիսապաշտպան Քալակըր՝ 90-րդ վայրկեաններուն հաշիւը դարձուցին 1-2, Թիակօ Սիլվայի եւ Փուլիշիչի փոխանցումներով: Իսկ 8-րդ դիրքը գրաւող «Լիվըրփուլ»ը իր դաշտին վրայ մրցեցաւ 4-րդ դիրքը գրաւող «Պրայթըն Էնտ Հով Ալպիըն»ի դէմ ու մրցումը աւարտեցաւ վեց կոլնոց հաւասարութեամբ: Պելճիքացի յարձակող Թրոսար՝ 4-րդ եւ 17-րդ վայրկեաններուն նշանակեց «Պրայթըն»ի կոլերը, Ուելպէքի եւ Մարչի փոխանցումներով: Պրազիլցի յարձակող Ռոպերթօ Ֆիրմինօ՝ 33-րդ, 54-րդ եւ պաշտպան Ուեպսթըր սխալմամբ՝ 63-րդ վայրկեաններուն հաշիւը դարձուցին 3-2, ի նպաստ «Լիվըրփուլ»ի, Սալահի եւ Տիազի փոխանցումներով: Սակայն 83-րդ վայրկեանին, Թրոսար հաշիւը դարձուց 3-3: Ստորեւ տեսնել արձանագրուած արդիւնքները.

- Արսենալ - Թոթընհէմ Հոցփըր 3-1
- Քրիսթըլ Փալաս - Չելսի 1-2
- Լիվըրփուլ - Պրայթըն Էնտ Հով Ալպիըն 3-3
- Ուեսթ Հէմ Եուն. - Վուլվըր.Ուոնտըրըզ 2-0
- Ֆուլհէմ - Նիւքեսըլ Եուն. 1-4

ԻՏԱԼԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 8-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ

ԻՆԹԷՐ ՄԻԼԱՆ ՉԻՋԵՑԱՒ ՌՈՄԱՅԻՆ

Իտալիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 8-րդ հանգրուանի մրցումներու ծիրին մէջ, 7-րդ դիրքը գրաւող «Ինթէր Միլան»ը իր դաշտին վրայ ընդունեց 6-րդ դիրքը գրաւող «Ռոմա»ն եւ կրեց այս տարեշրջանի իր 4-րդ պարտութիւնը: Այս մէկը «Ռոմա»ի 5-րդ յաղթանակն էր: Մխիթարեան

դաշտ մտաւ 77-րդ վայրկեանին, «Ինթէր Միլան»ի կազմէն: Մրցումի 30-րդ վայրկեանին, պաշտպան Տիմարքօ յառաջ տարաւ «Ինթէր Միլան»ը, Պարելլայի փոխանցումով: Սակայն արժանթինցի յարձակող Տիպալա՝ 39-րդ եւ անգլիացի պաշտպան Սմոլինկ՝ 75-րդ վայրկեաններուն հաշիւը դարձուցին 1-2, Սփինացոլայի եւ Փելլեկրինիի փոխանցումներով: Առաջատար «Նափոլի»ն շարունակեց իր յաղթարշաւը եւ իր դաշտին վրայ յաղթեց 9-րդ դիրքը գրաւող «Թորինօ»ին: Քամերունցի կիսապաշտպան Զամպօ-Անկուիսա՝ 6-րդ, 12-րդ եւ վրացի յարձակող Քվարացխելիա՝ 37-րդ վայրկեաններուն հաշիւը դարձուցին 3-0, Մարիօ Ռուիի, Փոլիթանոյի եւ Զիլինսքիի փոխանցումներով: 44-րդ վայրկեանին, փարակուէյցի յարձակող Սանապրիա նշանակեց «Թորինօ»ի կոլը: Ստորեւ տեսնել արձանագրուած արդիւնքները.

- Նափոլի - Թորինօ 3-1
- Ինթէր Միլան - Ռոմա 1-2
- Էմփոլի - ԱՍ Միլան 1-3

ՍՊԱՆԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 7-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ

ՊԱՐՍԵԼՈՆԱ, ԱԹԼԵԹԻՔՕ ԵՒ ԱԹԼԵԹԻՔ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Շաբաթավերջին սկսան Սպանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 7-րդ հանգրուանի մրցումները: Այս հանգրուանի ամենահետաքրքրական մրցումին, 7-րդ դիրքը գրաւող «Աթլեթիքօ Մատրիտ»ը իր դաշտէն դուրս մրցեցաւ 15-րդ դիրքը գրաւող «Սեւիայա»ի դէմ ու տարաւ իր 4-րդ յաղթանակը: Կիսապաշտպան Մարքոս Լորենթէ՝ 29-րդ եւ յարձակող Ալվարօ Մորաթա՝ 57-րդ վայրկեաններուն նշանակեցին խումբին կոլերը, Քոքէի եւ Մաթէուս Քունիայի փոխանցումներով: Երկրորդ դիրքը գրաւող «Պարսելոնա»ն իր դաշտէն դուրս յաղթեց 10-րդ դիրքը գրաւող «Մայորքա»ին, լեհ յարձակող Լեվանտովսքիի 20-րդ վայրկեանին նշանակած կոլով, Անսու Ֆաթիի փոխանցումէն օգտուելով: Իսկ 4-րդ դիրքը գրաւող «Աթլեթիք Պիլպաօ»ն իր դաշտին վրայ արձանագեց իր 5-րդ յաղթանակը, երբ յաղթեց 16-րդ դիրքը գրաւող «Ալմերիա»ին: յարձակող Ինիաքի Ուիլիամզ՝ 10-րդ, կիսապաշտպան Օյհան Սանքէթ՝ 17-րդ, յարձակող Նիքօ Ուիլիամզ՝ 62-րդ եւ փոխարինող կիսապաշտպան Միկէլ Վեսկա տուգանայինով՝ 84-րդ վայրկեաններուն նշանակեցին կոլերը, Նիքօ Ուիլիամզի, Տէ Մարքոսի եւ Ինիաքի Ուիլիամզի փոխանցումներով: Ստորեւ տեսնել արձանագրուած արդիւնքները.

- Աթլեթիք Պիլպաօ - Ալմերիա 4-0
- Քատիզ - Վիյարէալ 0-0
- Սեւիյա - Աթլեթիքօ Մատրիտ 0-2
- Մայորքա - Պարսելոնա 0-1

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 8-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ

ԻՒՆԻՈՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Շաբաթավերջին սկսան Գերմանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 8-րդ հանգրուանի մրցումները: Այս հանգրուանի ամենահետաքրքրական մրցումին, առաջատար «Իւնիոն Պերլին» իր դաշտէն դուրս մրցեցաւ 7-րդ դիրքը գրաւող «Այնթրախթ ֆրանքֆորթ»ի դէմ եւ կրեց այս տարեշրջանի իր առաջին պարտութիւնը: Կիսապաշտպան Մարիօ Կէօցէ՝ 12-րդ եւ դանիացի կիսապաշտպան Լինտսթրէօմ՝ 42-րդ վայրկեաններուն նշանակեցին խումբին կոլերը, ֆրանսացի Քոլո Մուանիի մէկ փոխանցումով: Քոլօ Մուանի 68-րդ վայրկեանին ստացաւ իր երկրորդ դեղին քարտը: Երկրորդ դիրքը գրաւող «Պորուսիա Տորթմունտ»ը իր դաշտէն դուրս մրցեցաւ Սարգիս Ադամեանի մաս կազմած՝ 9-րդ դիրքը գրաւող «Քէօլն»ին դէմ եւ կրեց իր 3-րդ պարտութիւնը ու նահանջեց 4-րդ դիրք: Ադամեան դաշտ մտաւ 61-րդ վայրկեանին: Աւստրիացի կիսապաշտպան Քայնց՝ 53-րդ, յարձակող Թիկ՝ 56-րդ եւ աւստրիացի կիսապաշտպան Լիուպիշիչ՝ 71-րդ վայրկեաններուն նշանակեցին «Քէօլն»ի կոլերը: Կիսապաշտպան պրանտթ՝ 31-րդ եւ պաշտպան Շմից սխալմամբ՝ 78-րդ վայրկեաններուն նշանակեցին «Պորուսիա»ի կոլերը: Իսկ 5-րդ դիրքը գրաւող «Պայըրն Միւնիխ»ը իր դաշտին վրայ յաղթեց 15-րդ դիրքը գրաւող «Պայր Լեվերքուզըն»ին: Յարձակող Սանէ՝ 3-րդ, յարձակող Միւսիալա՝ 17-րդ, սենեկալցի յարձակող Մանէ՝ 39-րդ եւ կիսապաշտպան Մուլլըր՝ 84-րդ վայրկեաններուն նշանակեցին կոլերը, Միւսիալայի՝ երկու եւ Մուլլըրի՝ մէկ փոխանցումներով: Ստորեւ տեսնել արձանագրուած արդիւնքները.

- Պայըրն Միւնիխ - Պայէր Լեվերքուզըն 4-0
- ՖՍ Քէօլն - Պորուսիա Տորթմունտ 3-2
- Այնթրախթ Ֆրանք. - Իւնիոն Պերլին 2-0
- Վերտէր Պրեմըն - Պոր.Մէօնշընկլատպախ 5-1
- Ֆրայպուրկ - Մայնց 2-1
- ՌՊ Լայփցիկ - ՎՖԼ Պոխում 4-0

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 9-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ
22:00 Լեյսթըր Սիթի (20) - Նոթինկհէմ Ֆորեսթ (19)
ՍՊԱՆԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 7-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ
22:00 Ռայօ Վալեքանօ (12) - Էլչէ (20)
ԻՏԱԼԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 8-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ
21:45 Վերոնա (17) - Ուտինեզէ (4)
ՌՈՒՍԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 11-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ
19:00 Կրիլիա Սովետով Սամարա (11) - Քրասնատար (4)
ԴԱՆԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 11-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ
20:00 Նորտսյելանտ (2) - Ռանտըրս (1)
ԿԻՊՐՈՍԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 5-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ
19:00 Քարմիոթիսսա Փանօ Փոլ. (12) - Օլիմփիաքոս Նիկոսիա (14)
ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 12-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ
17:30 ԲԿՄԱ Սոֆիա (4) - Փիրին Պլակոյեւկրատ (14)
ՊՐԱԶԻԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ 29-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ
02:00 Պոթաֆոկօ (10) - Փալմեյրաս (1)
ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ Բ. ՓՈՒԼԻ 29-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ
02:00 Ռոզարիօ Սանթրալ (23) - Ունիոն Սանթա Ֆէ (21)
ԱՍԻՈՅ ՄԻՆՉԵՒ 17 ՏԱՐԵԿԱՆ ԱԽՈՅ. 2-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ
12:00 Արաբ.Միաց.Էմիր. (1) - Պաղեստին (4)
16:00 Լիբանան (5) - Օման (3)
19:45 Պահրէյն (2) - Քաթար (1)
21:00 Թիւրքմէնիստան (1) - Սուրիա (3)
ԹԵՆԻՍԻ ՕՍԹՐԱՎԱՅԻ ԿԻՆԵՐՈՒ ՄՐՑԱԾ. 1/16-ՐԴ ԱՒԱՐՏԱԿԱՆ
12:00-էն սկսեալ, «eurosport» կայանէն
ՀԵԾԵԼԱՐՇԱՒ
12:00 Coppa Bernocchi մրցում, «eurosport» կայանէն

info 3 — ԱՐԱՐԱՏ

Սիրելի ընթերցող,

Տեղական, միջազգային, մշակութային, մարզական եւ այլ լուրեր բջջային հեռաձայնիդ վրայ հայերէնով ստանալու համար, անմիջապէս ներբեռնէ լիբանանեան առաջատար եւ անվճար «INFO 3» յաւելուածը, որ հասանելի է Applestore-ի եւ Playstore-ի միջոցաւ:

Այսպիսով դուն հայերէնով եւ վայրկեանը վայրկեանին պիտի իմանաս օրուան վերջին զարգացումները:

ՀԱՃՆՈՅ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ
102-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

ՄԱՏԱՂԻ ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Հաճնոյ հերոսամարտի նահատակներուն նուիրուած աւանդական մատաղի պատրաստութիւնը տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ, 15 Հոկտեմբեր 2022-ին:

Հետեւաբար կոչ կ'ուղղենք բոլոր հայրենակիցներուն, որ իրենց մատաղցու ոչխարը կամ նուիրատուութիւնները փոխանցեն Հաճնոյ Հայրենակցական գրասենեակ, Սբ. Գէորգ եկեղեցւոյ խորհրդատուն եւ կամ շրջող հանգանակիչներուն:

Հաճնոյ Հայրենակցական Միութեան Վարչութիւն

ARARAD DAILY NEWSPAPER
MANAGING DIRECTOR: ANI SARAFIAN
Tel.-Fax: 01-565599 | P.O.Box: 175275 Mar Mikhael
Beirut | Lebanon | www.araraddaily.com
email: araradoratert@gmail.com
ارارات جريدة سياسية يومية أرمنية | المديرة المسؤولة: آني صرافيان
تصدر عن شركة مأسيس الصحافة والنشر (ش.م.م.)